

Kılıçdaroğlu
**SARAYI
UYARDI**

**DOĞALGAZ
MÜJDESİ!**
35 KEZ ZAM
YAPILDI

CHP AÇIKLADI
TCDD'DE
DEPREM
YAŞANDI

**ŞİRKETLERE
DESTEK İKIYE
KATLANDI**
VATANDAŞIN
FATURASI ARTTI

ENERJİ *ve* Altyapı

Eylül '21 Sayı: 8

ENERJİ | ALTYAPI | MADENCİLİK | SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

..ELEKTRİKTE YÜKSEK ZAM!

**İktidarın
Tek Politikası**

**ZAM
YAPMAK**

Şirketler Kollanırken,
Vatandaş Mağdur
Ediliyor!

DOĞALGAZ MÜJDESİ VATANDAŞA 35 KEZ ZAM OLDU

AK Parti iktidarının Türkiye’de yeni bir dönemin başlayacağı söylemiyle kamuoyuna duyurduğu Karadeniz’deki doğalgaz rezerviyle ilgili müjdenin üzerinden bir yıl geçti. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın 21 Ağustos 2020 tarihinde açıkladığı doğalgaz müjdesi faturalarında indirim beklentisi yaratırken; vatandaşlar **indirim yerine** her ay düzenli olarak yapılan **zamlarla** karşılandı.

Karadeniz doğalgazıyla ilgili verilen müjdenin ardından Türkiye’nin eksen değiştireceği ve yeni bir dönemin başlayacağını söylenmesine karşın bugün gelinen durum tam tersi bir tabloyu gösteriyor. Bir yıl içinde Türk Lirası yaklaşık yüzde 20 oranında değer kaybetti. Faturaların düşeceği beklentisi ise her ay yapılan zamlara dönüştü. Müjdenin verilmesinin üzerinden geçen 12 ayın 12’sinde zamlar durmadı. **Bir yıl içinde akaryakıt ürünleri, elektrik ve doğalgaz olmak üzere enerji faturaları tam 35 kez zamlandı.**

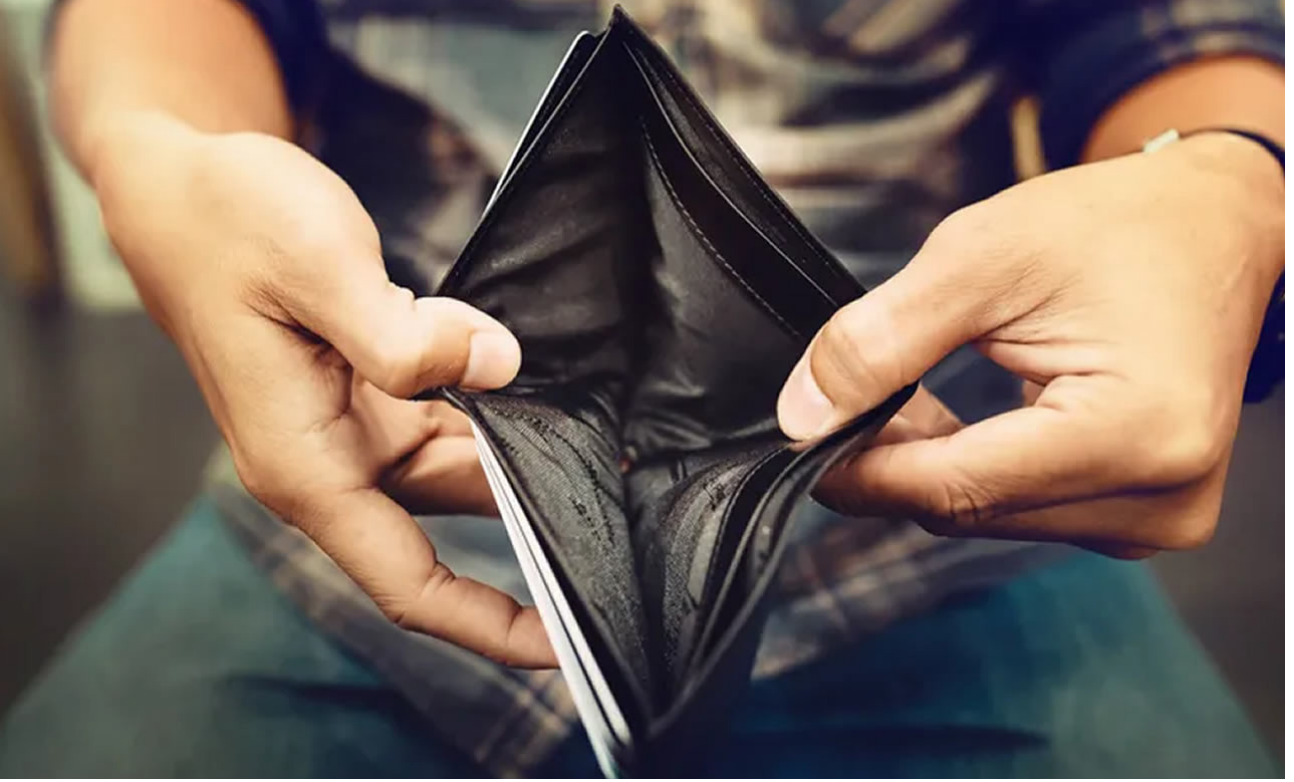
DOĞALGAZ FATURALARINA 7 KEZ ZAM YAPILDI

Müjdenin verildiği Ağustos 2020’den bugüne kadar doğalgaz faturalarına peş peşe zamlar yapıldı. Konutlarda kullanılan doğalgaz tarifesine 1 Ocak 2021’den itibaren Haziran 2021’e kadar her ay yüzde 1’er ve 1 Temmuz 2021 tarihinde ise yüzde 12 oranında zam yapıldı. Doğalgaza yapılan zamların toplamı yüzde 18,88 oldu. Doğalgaz müjdesinin ardından bir yılda yapılan zamlar dikkate alındığında ısınma amacıyla ortalama 300 metreküp tüketimde aylık fatura ortalama 102 lira zamlanmış oldu.

ELEKTRİĞE YÜZDE 29,7 ORANINDA ZAMLANDI

Benzer bir şekilde doğalgaz müjdesinin verildiği Ağustos 2020 tarihinden bugüne kadar elektrik faturaları ise 3 kez zamlandı. Konutlarda kullanılan elektrik tarifesi 1 Ekim 2020 tarihinde yüzde 5,75; 1 Ocak 2021 tarihinde yüzde 6 ve son olarak 1 Temmuz 2021 tarihinde yüzde 15 oranında zamlandı. Müjdenin ardından elektrikte yapılan zamların toplamı yüzde 29,76 oranında gerçekleşti. Buna göre bir hanenin ortalama 230 kilovatsaat tüketimi yapılan zamlarla aylık yaklaşık 52 lira arttı.

AKARYAKIT ÜRÜNLERİNE 25 KEZ ZAM

Doğalgaz müjdesinin verildiği Ağustos 2020 tarihinden bu yana akaryakıt ürünlerine toplam 25 kez zam yapıldı. Eşel mobil sistemiyle gerçek zamların yansıtılmamasına karşın; pompa fiyatlarına yansiyacak şekilde benzin 11 kez, motorin 8 kez, LGP otogaz ise 6 kez zamlandı. İstanbul'da litre fiyatı 6,52 lira olan benzin 7,75 liraya; litre fiyatı 6,07 olan motorin 7,25 liraya; litre fiyatı 3,93 lira olan LPG otogazın fiyatı ise 5,05'e yükseldi. Müjdenin ardından geçen bir yıl içerisinde akaryakıt ürünlerine gelen zamlar nedeniyle 50 litrelik bir aracın deposu benzinde 61,5 lira; motorinde 59 lira; LGP otogazda ise 56 lira daha fazla ücrete doluyor.

“

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın, "Müjdenin faturası vatandaşa kesildi. Vatandaş indirim beklerken doğalgaz yüzde 18,8; elektrik ise yüzde 29,7 oranında zamlandı. Elektrik faturası aylık 52 lira; doğalgaz faturası ise aylık 102 lira tutarında arttı. Bir depo benzinin maliyeti de 61,5 lira arttı. "Şahlanışa geçen ekonomi değil, vatandaşın faturaları oldu. Müjdeler zamma dönüştü. Zamlar da geliri düşen vatandaşı daha da perişan etti. Artık yeter. Vatandaşımızın karnı sözde müjdelere doydu. Vatandaşımız artık seçim sandığını görmek istiyor" değerlendirmesinde bulundu.

Ahmet AKIN
Genel Başkan Yardımcısı

ZAMLAR FATURALARI AYLIK 205 LİRA ARTIRDI

Doğalgaz müjdesinin ardından ısınma amaçlı yapılan ortalama bir aylık 300 metreküp doğalgaz tüketimi ve ortalama bir hanede yapılan 230 kilovatsaat elektrik tüketimi ile ayda bir depo benzin kullanan bir kişinin enerji faturaları ortalama 205 lira arttı. Vatandaş indirim beklerken, yalnızca bir yılda doğalgaz, elektrik ve akaryakıttan oluşan enerji faturaları aylık 205 lira arttı.

ELEKTRİKTE İKTİDAR FAHİŞ ZAM YAPACAK

Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun elektrik faturalarındaki vurguna dikkat çektiği sosyal medya paylaşımı üzerine Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık bildiğiniz gibi elektrik desteği alan hane sayısını açıklamak zorunda kaldı. İktidar 2,1 milyon haneye yani yaklaşık 8,5 milyon vatandaşımıza elektrik tüketim desteği verildiğini itiraf etti.

İKTİDARIN TEK POLİTİKASI ZAM YAPMAK

Geldiğimiz noktada **AK Parti eşittir zam** oldu. Bir kez daha gördük ki; iktidarın enerji faturalarını düşürme konusunda hiçbir politikası yok. Tam tersine iktidarın tek politikası zam yapmak. 84 milyon vatandaşı müşteri olarak gören bir anlayışla faturaları vatandaşa ödetiyorlar. AKP döneminde yandaş kazandı vatandaşa faturayı ödedi ve gelinen noktada zam yapmadan bu ülkeyi yönetiyorlar.

DOĞALGAZ SANTRALLERİ TARİFESİNE 8 KEZ ZAM

Yılın başından bu yana uyardık. Kuraklık tehlikesi var. Önlemler alın dedik. **Kuraklık dikkate alınmadı.** Bu nedenle hidroelektrik santrallerinin elektrik üretimde payı düştü. Sonuç olarak doğalgaz santrallerinin payının rekor oranda artması elektrik üretiminde maliyetleri artırdı. Bu aylardır bilinen bir gerçek. BOTAŞ; yılbaşından bu yana elektrik üretim amaçlı santrallerin tarifesine dün yapılan son zamla birlikte **tam 8 kez zam** yaptı!

SANTRALLERİN TARİFESİ YÜZDE 55 ZAMLANDI

Ocak, Şubat, Mart ve Nisan aylarında yüzde 1'er oranında zamlanan tarife, Mayıs ayında yüzde 5, Haziran ayında yüzde 12, Temmuz ayında ise yüzde 20 oranında arttı. Son olarak peş peşe yapılan bu zamlar yetmezmiş gibi dün akşam yüzde 15 oranında bir zam daha yapıldı. Buna göre doğalgaz santrallerinin tarifesine yapılan zamların toplamı yılbaşından bu yana **yüzde 55'in üzerine çıktı**.

ELEKTRİKTE FAHİŞ ZAM KAPIDA

Bu zamlar; 1 Ekim'de elektrik faturalarına yapılacak fa-
hiş bir zammın habercisi. **Biz bu zamların artık vatan-
daşlarımıza yansıtılmaması gerektiğini savunuyoruz.**
Bunu yapmak mümkün. Elektrik faturalarından tahsil
edilen dağıtım bedeli ve desteklemeler üzerinden bu
artan maliyetler karşılanabilir. İktidar isterse bu maliyet
artışını vatandaşa fatura etmeyebilir. Önümüzdeki ay
iktidarın **vatandaşları mı yoksa şirketleri mi** kollamay-
tercih edeceğini hep birlikte göreceğiz. **İktidarı uyarıyo-
ruz:** Sanayi ve elektrik üretim amaçlı doğalgaz tarifesi-
ne yaptığımız son yüzde 15'lik zammı vatandaşa yansıt-
mayın. Gözümüz üzerinizde; hanelere, esnafa, çiftçinin
kullandığı elektriğe, doğalgaza **zam yapmayı aklınızdan
bile geçirmeyin!** Yapmanız gereken; **elektrik şirketleriyle
konuşun ve 84 milyon için çözüm üretin.**

BEŞ DEFA SORDUM CEVABI SAKLADILAR

Bu; Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik buhranı açık
seçik ortaya koyan bir veridir! Bu veriyi, yani kaç vatan-
daşımızın elektrik faturalarını ödemek için devletten
destek aldığını sorumlu olan Aile ve Sosyal Politikalar
Bakanlığına tam 5 kez sordum. Cevaplamadılar; sakladılar.
Çünkü milyonlarca insanımız elektrik faturasını öde-
yemediği için saklamak zorunda kaldılar.

HER 12 HANEDEN BİRİ MUHTAÇ DURUMDA

Destekleri oy devşirmek için kullanıyorlar. Çünkü bize
gelen bilgilere göre çok sayıda ihtiyaç sahibi vatandaş-
mız bu desteğe müracaat ettiği halde alamıyor. İktidara
'**Salgın sonrası elektrik tüketim desteğinden yararlan-
nan var mı?**' diye sordum. Sus pus oldular! Şimdi Sayın
Bakan Derya Yanık çıksın açıklasın! Bu ülkede kaç yoksul
var? Kaç kişi evine ekmek götüremiyor? Kaç hane ka-
ranlıkta kaldı? Kaç aile evini ısıtamadı? Bu iktidar döne-
minde **vatandaşlarımız yoksullaştı** ve ülkemizde her 12
haneden biri muhtaç duruma geldi.

“

*CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın;
“Önümüzdeki ay iktidarın şirketleri mi yok-
sa vatandaşları mı kollamay-
tercih edeceğini
birlikte göreceğiz. AK Parti iktidarının yanlış
politikalarının ülkemizi getirdiği ekonomik buh-
ran sonucunda bizim araştırmalarımızdan elde
ettiğimiz sonuçlara göre her ay ortalama; 185
bin konutun faturası ödenmediği için elektriği,
80 bin konutun da doğalgazı kesilmiş. Bu veriler
her geçen gün ekonomik buhran ve salgın yü-
zünden işini aşını kaybedenler nedeniyle artmış
durumda ve artamaya da devam ediyor.*

Ahmet AKIN
Genel Başkan Yardımcısı

CHP AÇIKLADI, TCDD'DE DEPREM YAŞANDI

Ankara – Sivas Yüksek Hızlı Tren hattının bitirilmeden açılışı için hazırlıklar sürerken, CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın'ın uyarısı TCDD'de deprem yarattı. CHP'li Akın'ın gündeme getirdiği kaza riski üzerine TCDD'de bazı bürokratların açılışa karşı çıktığı bir görüş ayrılığı yaşanırken; TCDD Genel Müdür Ali İhsan Uygun, Cumhurbaşkanlığı kararıyla görevden alındı.

BİTMEYEN HATTI 4 EYLÜL'DE AÇACAKLARDI

Yapımı yılan hikayesine dönen Ankara – Sivas YHT hattının açılış hazırlığı sürerken, **CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın'ın kaza riskini gündeme getirmesi deprem etkisi yarattı.** Sarayın ısrarına karşın bazı bürokratlarının da hattın güvenliği olmadığı gerekçesiyle açılışa karşı çıkması TCDD'nin tepe yönetiminin değişmesine neden oldu. CHP'li Ahmet Akın, TCDD'de istifa getiren süreçle ilgili şunları dile getirdi:

4 Eylül 2021 tarihli Resmi Gazete'de Cumhurbaşkanlığı tarafından yayımlanan karara göre TCDD Genel Müdürü Ali İhsan Uygun görevden alınarak yerine özel bir şirkette yönetici olan ve tren işletmeciliği alanında iş yapan bir şirketin yöneticisi Abdülkerim Murat Atik atandı.

Söz konusu atamanın güvenlik uyarıları üzerine Ankara-Sivas YHT hattının ertelenen açılış tarihine denk gelmesi oldukça manidar. İktidar bugüne kadar 6 kere açılış tarihi verip ertelediği Ankara-Sivas YHT hattını 4 Eylül 2021 tarihinde hizmete açmayı hedefliyordu. Hattın yaklaşık yüzde 20'sine denk gelen 80 kilometre uzunluğunda kesiminin eski raylardan oluşması olası kaza riskini gündeme getiriyordu. Bu kapsamda yaptığımız uyarıda iktidarın açılış yapmak için açılış yapacağını ve kazalara davetiye çıkardığını kamuoyunun bilgisine sunduk. **Hattın tamamlanmadan açılışın yapılmaması gerektiğini vurguladık.**

AÇILIŞ ERTELENDİ, GENEL MÜDÜR GÖREVDEN ALINDI

Uyarılarımızın ardından sessiz sedasız bir şekilde 4 Eylül'deki açılış ertelendi. YHT hattının ertelenmeseydi açılışının yapılacağı gün sürpriz bir kararla TCDD Genel Müdürü Ali İhsan Uygun'un görevden alınması akıllarda soru işaretlerine neden oldu. Ertelenmenin Cumhurbaşkanlığının ısrarına karşın güvenlik riski nedeniyle karşı çıkan TCDD bürokratlarının talebiyle olduğu iddia ediliyor. Bu iddia doğru ise açılışın ertelenmesiyle birlikte görevden alma kararı çok manidar

TCDD KAMUSAL MANTIKLA HİZMET VERMELİ

AK Parti iktidarı döneminde ülkemizin en stratejik ve önemli kamu kurumlarından biri olan TCDD, Türkiye tarihindeki en büyük tren kazalarıyla anılmaya başlamıştır. 2018 yılında yaşanan ve **25 vatandaşımızın hayatını kaybettiği Çorlu tren faciasının acıları hala tazedir.** Dünyanın en güvenli ulaşım sistemi olarak kabul edilen demiryollarında kamu yararı ekseninden çıkılması kabul edilemez. Bu kapsamda TCDD'nin şirket mantığıyla değil, kamusal bir bakışla hizmet vermesi gerekmektedir.

ŞİRKETLERE DESTEK İKİYE KATLANDI, VATANDAŞIN FATURASI ARTTI

EPDK tarafından açıklanan “faturalandırılan elektrik üretim miktarı” ile “YEKDEM”, “yerli kömür” ve “kapasite mekanizması” ödemeleri karşılaştırılınca özellikle son üç yılda özel elektrik üretim şirketlerine yapılan destekleme ödemelerindeki rekor artış yaşandı. Yıllık olarak yapılan hesaplamada 2018, 2019 ve 2020 yılı verileri karşılaştırılınca elektrik faturalarına doğrudan ya da dolaylı yansıyan tutar, 3 yılda katlandı.

FATURALARA ÜÇ DESTEK YANSITILYOR

Özel elektrik üretim şirketlerine yenilenebilir enerji destekleme mekanizması (YEKDEM), yerli kömür santrali desteği ve kapasite mekanizması olmak üzere toplam **üç çeşit parasal destek** veriliyor. Söz konusu üç destek doğrudan ya da dolaylı olarak **vatandaşın faturalarına yansıtılarak** bir yük oluşturuyor. Destekleme adı altında ödenen paranın kamudan çıktığı dikkate alındığında bu paranın öyle ya da böyle **vatandaşın cebinden çıktığını** söylemek mümkündür.

DESTEKLEMELER ASIL AMACINDAN SAPTI

Destekleme ödemelerinde en büyük payı YEKDEM oluşturuyor. Dünyanın her yerinde yenilenebilir enerji destekleniyor. Şüphesiz Türkiye’de desteklenmesi gerekiyor. Ancak bugünkü haliyle YEKDEM **amacından sapmıştır**. YEKDEM’de küçük üreticiler yerine büyük üreticilerin ağırlığı artmıştır. Büyük kamu santralleri özelleştirildikten sonra YEKDEM kapsamına dahil edilmiştir. Özellikle son 6-7 yılda yaşanan dere tipi HES furyası da sistemin amacından sapmasına neden olmuştur.

2018 YILINDA HER AY 11,09 LİRA YANSIDI

Buna göre 2018 yılında 150 kilovatsaat elektrik tüketimi yapan bir haneye vergi ve fonlar dahil **özel şirketlere yapılan destekleme ödemeleri**; 9,21 lira YEKDEM, 0,76 lira yerli kömür ve 1,12 lira kapasite destek mekanizması olmak üzere toplam 11,09 lira olarak yansdı. Başka bir deyişle 2018 yılında ortalama 150 kilovatsaat tüketim yapan bir haneden doğrudan ya da dolaylı olarak tükettiği elektrik miktarı bedelinin dışında her ay özel şirketlere destek ödemesi adı altında 11,09 lira yansıtıldı.

DESTEKLEMELER 2019’DA DA HIZ KESMEDİ

2019 yılında faturalandırılan **elektrik miktarı azalmasına karşın özel elektrik üretim şirketlerine yapılan destek ödemeleri daha da arttı**. Buna göre 2019 yılında ortalama 150 kilovatsaat elektrik tüketimi yapan bir haneye her ay tükettiği elektrik bedelinin dışında 13,67 lira YEKDEM, 1,64 lira yerli kömür ve 1,62 lira kapasite mekanizması olmak üzere toplam 16,92 lira destek ödemesi yansıtıldı. 2019 faturalara yansıyan destek ödemesi kalemlerinden YEKDEM yüzde 48; yerli kömür yüzde 115 ve kapasite mekanizması ise yüzde 44 oranında arttı.

ÜÇ YILDA İKİ KATTAN FAZLA ARTIŞ VAR

2020 yılına gelindiğinde destek ödemesinin yükü artmaya devam etti. Buna göre 2020 yılında ortalama 150 kilovatsaat elektrik tüketimi yapan bir haneye 20,14 lira YEKDEM, 1,72 lira yerli kömür ve 1,74 lira kapasite mekanizması olmak üzere toplam 23,62 lira destek ödemesi yansıtıldı. 2018 yılıyla karşılaştırıldığında destek ödemelerindeki artış yüzde 112,98 oldu. Başka bir deyişle 2018-2020 yılları arasında **vatandaşa doğrudan ya da dolaylı olarak yansıtılan destek ödemeleri 2 kattan fazla arttı**.

FATURANIN YAKLAŞIK %23’ÜNÜ OLUŞTURUYOR

2020 yılında aylık 150 kilovatsaat tüketim yapan bir abonenin her ay gelen faturasına dolaylı ya da doğrudan yansıtılan ve özel elektrik üretim şirketlerine yapılan destek ödemelerinin payı yaklaşık yüzde 23 oldu. Başka bir deyişle **vatandaşın elektrik faturasında ödediği tutarın yüzde 23’ü şirketlere gidiyor**.

CHP LİDERİ KILIÇDAROĞLU SARAYI UYARDI: MİLLETİN SIRTINA ÇÖKMEMEYE KALKMAYIN

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, elektrikte zam hazırlığında olunduğuna işaret ederek, "Milletin sırtına çökmeye çalışırsanız, elektriğe zam yapmaya kalkarsanız bunun bedelini ödeyeceksiniz" değerlendirmesinde bulundu.

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, partisinin Abant kampında yaptığı konuşmada elektrikte zam hazırlığı yapıldığına dikkat çekti. CHP lideri Kılıçdaroğlu, şunları dile getirdi:

CHP milletvekilleri olarak göz göre göre insanlarımızın uçuruma savrulmalarına izin vermeyeceğiz. Freni patlamış bir kamyonda hep beraber yokuş aşağı gidiyoruz. Biz uçuruma savrulmasına izin vermeyeceğiz halkımızla beraber çözeceğiz. Aldığımız her kararın tarafları ile konuşacağız. Buradan elektrik şirketlerine de iki sözüm var. Zam hazırlığı yapıyorlar. Onları uyarmak bizim ortak görevimizdir. Milletın sırtına çökmeye çalışırsanız, elektriğe zam yapmaya kalkarsanız bunun bedelini ödeyeceksiniz. Yarın iktidar olduğumuzda bunun hesabını soracağız.

'EN PAHALI ELEKTRİĞİ KULLANIYORUZ'

En pahalı elektriği kullanıyoruz. Ya bu milletin yanında yer alırsınız ya da bunun bedelini ödersiniz. Her şeye zam yağmuru. Bundan vatandaşla birlikte kurtarmamız lazım. Tarihin bize yüklediği bir sorumluluk var. Bunun bilinci ile hareket etmek zorundayız.